

Egyszerű választási trükknek minősíti dr. Parecz Béla a Zsidó Párt eljárását

Hogyan jutottak illetéktelenül a szavazási igazolványokhoz? Aradmegyei eredmények — A kormánypárt nyolc képviselője — Dr. Lázár prefektust gyilkosságra való felbujtással vádolják — Figyelmeztetések a szenátorválasztásra „Az ellenzéki pártok okozták a botrányokat“

Az aradi választásoknak egyik legfeltűnőbb visszaélése volt az, amelyet a zsidó-párt nevében követtek el azzal, hogy választási igazolványokat juttattak el arra illetéktelen egyéneknek. A visszaéléseket egy *Rosenfeld* nevű szavazónál fedezték fel, aki a választás után elfelejtette, hogy kinek a nevében szavazott le és csak a harmadszori hívásra jelentkezett az igazolvány átvételére. Akik megfigyelték a jelenetet, felhívták a Magyar Párt egyik bizalmi férfiának figyelmét a gyanúsán viselkedő választóra, akit leigazoltattak és ilyen módon derült ki, hogy szavazatát másnak az igazolványával adta le. Őrizetbe vették, azonban ezzel a ténnyel az ügy nem nyert elintézését.

Mint ismeretes, olyan hírek terjedtek el, hogy a Magyar Párt az ügyet bünvádi utra tereli. Erre alapot az szolgáltatott, hogy a párt értesülése szerint a zsidó-párt illegális módon jutott a választási igazolványokhoz, hogy azokat arra illetéktelen egyéneknek csesza ki.

A bünvádi feljelentésre vonatkozólag beszélgetést folytattunk *Parecz Béla* dr. ügyvéd, aradi képviselőjellel, aki a következőket mondotta:

— A Magyar Párt hivatalosan az ügygel még nem foglalkozott. Így ezzel kapcsolatban közelebbit én se mondhatok. Tekintettel arra, hogy a Magyar Párt nem jogi személyiség, csak politikai alakulat, ha valóban arra kerülne a sor, hogy az ügyet bünvádi utra terelje a párt, úgy megfelelő formát kell találni annak megtételére. Az én véleményem szerint a visszaélés, amelyet a zsidó-párt állítólagos felbuztatására az ügyben szereplők követtek el, nem súlyosak. Lehet, hogy néhány szavazatot elvittek a Magyar Párttól, azonban ezt én csak választási trükknek minősítem. Természetesen más a helyzet akkor, ha konkrét formában igazolható az a vád, amelyet még eddig bizonyítékokkal nem sikerült alátámasztani, hogy a szavazó-lapokhoz meg nem engedett módon jutott hozzá a zsidó-párt. Ebben az esetben megbeszélés tárgyát képezi, hogy a feljelentést, ki, milyen formában és ki ellen adja be.

A pontos végeredményt a törvényszék állapítja meg

Ma délelőtt összehívták az aradi megyei prefektúrán az aradi és aradmegyei választási statisztikát. Az összeállítás szerint Aradmegyében összesen 116.517 szavazó van, akikből azonban csak 88.349-en szavaztak le. A választás folyamán semmisnek deklaráltak 503 szavazatot, míg az összeszámlálás során 3850-et hatálytalanítottak. Az egyes pártok között a szavazatok a következő módon oszlottak meg:

Nemzeti-parasztpárt 40.009, Liberális-párt 10.562, Magyar Párt 10.541, Lupu-párt 4419, Georgista-párt 3445, Vaszgárda 2974, Gogapárt 2808, Agrárunio (Marsieu) 2370, Frantul Economic 2191, Szociáldemokrata-párt 1533, Zsidó-párt 1376, Konzervatív-párt 811, Iorga-párt 768, Averescu-párt 692.

Ma hajnalban, amikor az *Aradi Közlöny* mai rendkívüli kiadását zárta, a megyei prefektúrán történt kiszámitások szerint a Magyar Párt még második helyen állott.

Ma délelőtt azonban korrigálások érkeztek és így módon a liberális-párt került előre, miután a Magyar Párttal szemben 21 szavazat előnye mutatkozik. Ez azonban még mindig

nem százszázalékosan hivatalos, miután a pontos végeredményt az aradi törvényszéken működő választási iroda közli. És könnyen lehetséges, hogy a hivatalos számadatok nyomán ismét a Magyar Párt javára fog néhány szavazat előny mutatkozni.

A kormánypárt a megyei prefektúra összeállítása szerint az összes leadott szavazatok 45.28 százalékát kapta meg.

Ezzel 8 parlamenti képviselőt visz be a Kamarába.

A nyolc kormánypárti képviselő a következő: Pop C. István, Cozma Mihály, Birtolon Aurel, Beller Hans, Bogdan János, dr. Anghelescu Constantin, Corneanu Arcadie, dr. Gregorovici István.

A fennmaradt kilencedik mandátum sorsát

Haja veszedelemben forog.

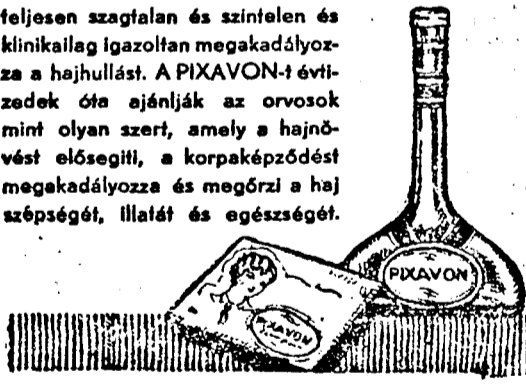

ha nem ápolja rendszeresen. Meg kell tisztítani a hajat és a fejbőrt a szennytől és zsírtól, mert ezek eltömik a hajgyökereket és a haj hullását okozzák.

A hajápolás céljára már 30 év óta a legjobb szer a

PIXAVON és a *Pixavon-Shampoo*

A PIXAVON a tülevelűfa kétrányát, ezt a határos szert tartalmazza, teljesen szagtalan és színtelen és klinikailag igazoltan megakadályozza a hajhullást. A PIXAVON-t évente kétszer óta ajánlják az orvosok mint olyan szert, amely a hajnövekedést elősegíti, a korpaképződést megakadályozza és megőrzi a haj szépségét, illatát és egészségét.

az országos eredmény dönti el. Vagy a Magyar Párt listavezetője: dr. Parecz Béla, vagy pedig a liberális-párté, dr. Marcus Mihály nyeri el. Kormánykörök szerint előreláthatólag a magyarság listavezetője kapja meg a kilencedik mandátumot.

A prefektus nyilatkozata

Lázár Ágoston dr. megyei prefektus ma reggel telefonon jelentést tett a miniszterelnök-

ségnek az aradmegyei eredményről, amelyért a kormány elismerését tolmácsolta a prefektusnak. Lázár Ágoston dr. ma a következő nyilatkozatot tette a választásokkal kapcsolatban az *Aradi Közlöny* munkatársa előtt:

— Mindazok, akik objektíven nézték végig a tegnapi választás eredményeit, megállapították, hogy a kormány megtartotta ígértét és tiszta választást produkált. Sehol a közgazgatási apparátus vagy rendfenntartó közegek nem avatkoztak be a választásba. Éppen ezért nevelésnek találok például azt a távirati jelentést, amelyet Adrian *Brudariu*, a Lupu-párt listavezetője tett ellenem. A Lupuista képviselőjelölt egészen fantasztikus dolgokat állított, így többek között azt is, hogy én arra biztattam a nemzeti-parasztpárt korteselt és híveit, hogy

gyilkolják le az ellenzék embereit.

Aki csak ismer engem — folytatta a prefektus — azt hiszem jól tudja, hogy én ilyen rendeletet akár nyíltan, akár bizalmasan soha ki nem adhattam. Végeredményben ezek a vádaskodások nem érdekelnek. Ellenben egy igen komoly figyelmeztetésem van mindazok számára, akik a tegnapi választás alkalmával incidenseket provokáltak. *Figyelmeztetem őket, hogy a szenátorválasztásokon ne kíséreljenek meg provokációt, mert kénytelen lennék megfelelő rendszabályokat alkalmazni, amelyekhez jogom van.* Kétségbevonhatatlanul beigazolást nyert tegnap — fejezte be nyilatkozatát a prefektus — hogy a kormánypárt egyetlen esetben sem provokált, hanem mindig egyes ellenzéki pártok csinálták a botrányokat.

„A polgárháboru szelleme terjeszti szét szárnyait a német birodalomban“

Hatalmas agitáció folyik a birodalmi gyűlési választásokon

Berlinből jelentik: Ma volt a birodalmi gyűlési választást megelőző második agitációs vasárnap. Wittenbergben a nemzeti szociálisták a Stadionban tartották nagygyűlésüket, amelyen *Goebels* hatalmas beszédet tartott. Beszédében a német birodalomban uralkodó állapotokkal foglalkozott s az alábbiakat mondotta:

— A polgárháboru szelleme terjeszti szét szárnyait a német birodalom felett! A külpolitikában láncra van verve a német nép szabad akarata. Ez a helyzet a mostani rendszer tízennéggyéves tilalmának következménye — mondotta *Goebels*, majd rendkívül éles hangon támadta a kormány szükségrendeleti politikáját. Majd így folytatta:

— A fegyverviselési tilalom és a nemzeti szociálisták rohamcsapatának betiltása, fel-függesztése, valamint a birodalmi gyűlés felosztatása nem elég, ha a kormányynak arra nincsen bátorsága, hogy hatalmával a vörösök uccai uralmát megfékezze. Egyedül Hitlertől várhatunk valamit ebben a tekintetben! — fejezte be beszédét *Goebels*.

Berlinből jelentik: A kormány ma rendeletet adott ki, amelyben általánosságban tiltja a szabad ég alatt történő bármilyen tüntetéseket. Ennek a rendeletnek a kiadására a német kormányt azok a véres uccai harcok késztették, amelyek a birodalom területén az utóbbi időben napról-napra megismétlődtek.

Müncheni jelentés szerint Neuhofban a kommunisták és a nemzeti szociálisták között véres lövöldözés folyt le, amelynek során négyen súlyosan, míg tízenhárman könnyebben megsebesültek. Augsburgi jelentés arról számol be, hogy Wertlingenben a kommunisták és a nemzeti szociálisták közt történt összeütközés során Eigner nemzeti szociálista képviselőt az alsó testén életveszélyesen megsértették. Az összeütközésnek több kommunista sebesültje is van.

CORSO-MOZGO, PREMIER! KETTŐS MŰSOR! Masterséges hűtés! Nyitott tető! Keitemes hűvös terem! MA D. U. 3 órákor!

FEHÉR ÉJSZAKAK! SNOW kapitány utja az örök jég birodalmában! és **SAZÁMY AZ IDEGENLÉGIÓBAN!** zenés viharok! Jack Pennick, Sammy Conen, Lola Salvi.

RODOLPH VALENTINO! A TENGER HŐSE! JEGY LEJ 8.—

A Maros újabb áldozatokat követelt

A temesvári hidnál a Marosba fulladt egy aradi CFR-tisztviselő. Tragédia Glogovácon. Hír egy férj halálos fürdéséről. Ma délután a Maros partra dobta egy lakatossegéd holttestét
Hatóságilag kell megszervezni a Maroson az őrszolgálatot

A Maros szinte naponta megköveteli újabb és újabb áldozatait. Az elmúlt napokban is négy fulladásról érkezett jelentés az aradi hatóságokhoz. Ez a banálisnak és megszokottnak hangzó mondat, amely fölött szinte észrevétlenül elsiklik az újságolvasó szeme, azonban most több figyelmet és nyilvánosságot kíván, mint azok a néhány soros hírek, amelyek a fulladásokról egyébként beszámolnak. Annak ugyanis, hogy ezek a tragédiák oly gyakran, most már szinte naponta előfordulnak, a fürdőzők könnyelműségén kívül még egy oka van. Ez pedig az, hogy:

a Maroson egyáltalán nincsen megszervezve az őrszolgálat,

csónakok csak a strand közvetlen közelében cirkálnak és ennek következtében, hogyha valaki veszélyes helyzetbe kerül, nincs senki, aki segítségére siethetne s a szerencsétlen menthetetlenül elpusztul. Sürgős szükség lenne tehát arra, hogy a Marosnak egy terjedelmes szakaszán két könnyű motorcsónak cirkáljon, amely amellet, hogy segítségére siethetne a fürdőzőknk, figyelmeztethetné azokat, akik mélyebb vízbe merészkednek, egyben pedig ellenőrizné azt is, hogy csak azok fürödjenek a szabad Marosban, akik erre valóban jogosultak. Ennek a szolgálatnak a megszervezése a város lakosságának eminens érdeke, mert *hiszen emberéletekről van szó, amelyekből most már szinte naponta egyet-egyét a Maros áldozatul követel.*

Az aradi rendőrséget tegnap az esti órákban értesítették, hogy

a Marosból két hullát fogtak ki.

Az egyiket az Uj-uca, a másikat pedig a mikelakai téglagyárnál vetette partra a víz. Az egyik helyre *Olenicenco* és *Bugnariu* komiszárok, míg a másik helyre *Margescu* komiszár szállott ki a hatósági orvosok kíséretében. A két szerencsétlen ember személyazonosságát tegnap este még nem sikerült megállapítani, ma délelőtt azonban ez is tisztázásra került. A rendőrségen ugyanis jelentkezett a délelőtt folyamán egy *Lorenz* nevű glogováci gazda, aki elmondotta, hogy Antal nevű 20 éves fia szombaton este fél tizkor Glogovácon a Marosban fürdött. A fiatalember jó úszó volt, azonban egy örvény elragadta, úgy, hogy még *mielőtt segítségére siethettek volna, elmerült és megfulladt.* A glogováci gazda az egyik holttestben felismerte fiát és megtette a kellő lépéseket, hogy temetése végett haza szállíthassa.

A másik halott, mint megállapítást nyert, *Vintilescu Constantin* CFR, hivatalnokkal azonos. *Vintilescu* az üzletvezetőség könyvelési osztályán működött és egy kollegál, mint feltevései általános szimpátiával viseltettek a tisztviselő iránt, aki Craiovaról származott és szülei jelenleg is ott élnek. A szerencsétlen

Gagern bárót szabadlábra helyezték

Gondnokság alá helyezték feljelentőjét

Budapestről jelentik: Emlékeztetés még, hogy gróf Károlyi István feljelentést tett Gagern báró ellen, aki őt a feljelentés szerint háromszázezer pengővel megkárosította. A feljelentés alapján báró Gagernt letartóztatták. A vizsgálóbíró döntése ellen a báró fellebbezéssel élt. Közben gróf Károlyi Istvánt gondnokság alá helyezték, mivel megállapítást nyert, hogy állításai rendkívül zavarosak és nem teljesen összefüggőek. Gagern báró ügyével ma foglalkozott a törvényszék, amely a fiatal mágnás szabadlábrahelyezését rendelte el.

tisztviselő, aki mindössze 26 éves volt, a temesvári hid közelében fürdött s ott ragadta el az ár, anélkül, hogy a közelben tartózkodóknak sikerült volna megmenteniök. *Vintilescu* szülei ma megérkeztek Craiovaról Aradra, hogy fiuk temetéséről intézkedjenek.

Vasárnapi lapszámunkban megemlékeztünk arról, hogy *Buzák Mihály* CFR, munkás a temesvári hid közelében a Marosba fulladt. Az ő holttestét mindeddig nem sikerült megtalálni. Ugyancsak elterjedt a híre annak, hogy tegnap este egy fiatal házaspár fürdött a temesvári hid közelében és fürdés közben a fiatal férjet egy örvény elkapta, úgy, hogy *pillanatok alatt elmerült.* Erről azonban a rendőrségre hivatalosan még nem futott be jelentés és a fiatal férj holttestét a Maros még nem vette ki.

A késő délutáni órákban az ingyenfürdő közelében a Maros egy újabb hullát vetett a partra. Erről a vízbe fullásról a rendőrségnek még nem is volt tudomása. Mint később kiderült, a szerencsétlenség tegnap este történt a temesvári hid közelében. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a holttest *Turi Ferenc* tizenhét éves aradi lakossal azonos, aki tegnap este egyedül ment fürdeni a temesvári hidhoz. A szerencsétlen fiatalember kitűnő úszó volt és ezért nem lehetetlen, hogy úszás közben szivgörcsöt kapott, ennek következtében tehetetlen lett és a vízben lelte halálát.

A cseh cipőkirály ellen merényletet követtek el

Egy bécsi lap szenzációs leleplezése — *Két gyanúsítottat letartóztattak* —
Bécsből jelentik: A *Sonn- und Montags Zeitung* Bata Tamás halálával kapcsolatban ma szenzációs cikket közöl. A lap ugyanis azt fejti ki cikkében, hogy Bata Tamás nem követett el öngyilkosságot, nem véletlen szerencsétlenség áldozata, hanem a cseh cipő-

király ellen merényletet követtek el, tehát megölték. A bécsi lap azt írja, hogy valaki felszállás előtt megrongálta a gépet, hogy ezzel katasztrófát idézzen elő. Állítólag a merényletből kifolyólag két embert a cseh hatóságok letartóztattak.

A mai nap legnagyobb eseménye Bajor Gizi és Cs. Aczél Ilona

vendégjátéka.

Ma: Husvétii vakáció, holnap: Porcellán, holnapután: AZRA
Ragadja meg ezt a kivételes alkalmat!

Meghalt a fürdőkádban egy aradi uriasszony

Különös halálos szerencsétlenség

Büntényről terjedtek el a hírek — A hatósági vizsgálat szívshűdést állapított meg

Különös halálos szerencsétlenségről érkezett ma jelentés az aradi rendőrségre. A jelentés szerint *Mészáros Katalin* 88 éves uriasszony a Str. Capitan Ignat 11. számú ház udvarán egy kádban fürdött és annak vizébe befulladt. A különös szerencsétlenség ügyében a rendőrség bevezette a vizsgálatot és *Luszt Ferenc* dr. hatósági orvos kíséretében *Margescu Mihály* komiszár szállott ki a helyszínre. A vizsgálatot mindenekelőtt abban az irányban terjesztették ki, hogy nincs-e büntényről szó, mert a szerencsétlenséggel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy az idős asszonynak vagyona lett volna és hogy esetleg *büntény áldozata lett.*

Margescu komiszár, valamint a megejtett orvosi vizsgálat megállapította, hogy büntény-

ről szó sem lehetett. Megállapították azt is, hogy *Mészáros* nének egy fia Magyarországon él és hogy az idős asszony jelenleg Aradon egyik unokahugánál lakott. A meleg ellen *Mészáros* né úgy keresett menedéket, hogy a ház udvarán elhelyezett kád hűvös vizében fürdött. Az orvosi vizsgálat szerint a szerencsétlen asszonyt, aki már régebben szivbajban szenved, a fürdőkádban szívshűdés érte és ennek következtében halt meg. Az, hogy hosszasan marad a fürdőkádban, természetesen feltűnt hozzátartozóinak, akik, amikor keresésére indultak, a legnagyobb meglepetéssel vették észre, hogy az idős asszony meghalt. Első pillanatban a különös fulladást nem tudták mivel magyarázni, míg végül az orvosi vizsgálat megállapította, hogy nem fulladásról, hanem szívshűdésről van szó.

Merénylettel fenyegették meg a magyar kereskedelmi minisztert

A rendőrség letartóztatta a fenyegető levélíróját

Budapestről jelentik: *Kenéz Béla* kereskedelmi miniszter a napokban feljelentette a budapesti rendőrségen, amellyel közölt, hogy fenyegető levelet kapott egy ismeretlen egyéntől, aki merényletet helyezett kilátásba abban az esetben, ha egy új törvényt nem szavaztat meg a parlamentben. A névtelen levélíró megírta, hogy *Nagy* határában nemrégiben nagyobb arányú telekparcellázás hajtottak végre. A telkek ára emelkedett, viszont azok, akik nem tudva előre a parcellázásról, előbb adták el telküket, érzékeny károkat szenvedtek. Olyan törvényt követelt tehát, amely megakadályozza hasonló esetek előfordulását. A rendőrség a levélben közölt adatok alapján megállapította, hogy a levélíró *Dada Kálmán* budafoki vásári kereskedővel azonos. A kereskedőt őrizetbe vették és rövid vallatás után bevallotta, hogy a levelet tényleg ő írta.

Mária anyakirályé

és Antal főherceg budapesti találkozására elmaradt

Bécsből jelentik: *Antal* főherceg, *Ileana* román királyi hercegnő férje, valamint *Ferenc József* főherceg ma hajnalban repülőgépen elindultak Magyarország felé, hogy Budapesten *Mária* román anyakirálynéval találkozzanak. Utközben azonban olyan köd vette körül a gépet, amely megakadályozta a tovább haladást és így a két főherceg kénytelen volt visszafordulni Bécs felé.

SPORT KÖZLÖNY

Losangelesi olimpiász Románia nélkül

Miért nem vesz részt Románia az olimpiászon -- Hová lettek az olimpiászra összegyűjtött milliók? -- A világ minden kulturnépének olimpiájai elindultak, csak a romániai sportkörök maradtak tétlenek

Amit eddig nem tudott a politika, a tudomány és a művészet kivívni magának, azt kivívta a sport, valamennyi nemzet fiait egybetömörítve alkalmat nyújtott nekik, ellenségeskedést feledtetve, lelkiert nevelő lovagias küzdelmekhez. Éppen ezért érdekesnek tartjuk az „olimpiász” — a nemzeti reprezentánsokat egybegyűjtő, négyévenként megismétlődő világversenyek eredetét — ismertetni.

Az első nyomok Kr. előtt 776-ba vezetnek. Görögország több kisebb, egymással ellenségeskedő államból állott ekkor. Négyévenként voltak akkor is az olimpiai játékok, amiknek tartama alatt az ellenségeskedő államok is teljes békeességben éltek.

Ebben az időben az olimpiai játékok napját a legnagyobb ünnepnek tekintették. Ezek a versenyek fényes külsőségek mellett folytak le és nagy befolyásuk volt az erkölcsi életre. A győztes egyszerű olajágot kapott elismerésül és mégis, ez volt a legforróbb vágya minden görög olimpiáknak.

A görög erkölcsök lazulása az olimpiai játékok halálát vonta maga után. A középkorban a sport teljesen el volt hanyagolva.

Az újkorban egyre fejlődő sport magával hozta az olimpiai játékok újraélesztésének gondolatát is. Az első „modern olimpiász” Athénben 1896-ban rendezték meg s azóta négyévenként — a világháború történelmébe eső 1916. évet kivéve — más és más országban tartották meg az olimpiászt.

És most jutottunk el a X-ik losangelesi olimpiászhoz, amely éppen úgy, mint Kr. előtt, békét hirdet az ellenségeknek. A világ figyelmében ezekben a hetekben két nagy esemény felé irányított. Az egyik a lausannei nagyhatalmi konferencia, amely a világ gazdasági ujjászülését megalapozója lett, a másik a Los Angelesben lebonyolításra kerülő olimpiai verseny, amelyen a világ sportnemeinek legjobbjai mérik össze erejüket. Mindkét esemény óriási jelentőségű s míg az első gazdaság-politikai tekintetben öntött bizalmat az emberiség lelkiületébe, addig a másik hivatva van eldönteni a kérdést: a széles alapokra fektetett sportolás nemzetként miként éreztette hatását és sportáganként megállapítani azt a rangsort, a melyből kialakul a hegemonia.

A sport a kultura iokmérője

A világ négy tájáról utban vannak az olimpiákon Amerika, illetve Los-Angeles felé s mindeniknek erejét a nemzeti öntudat megacélozta és mint ilyen kiküldetésben levőket, különös tekintély övez. Egy nemzet kulturájának fokmérőjévé lépett elő a sport s azok az eredmények, amiket a válogatott atléták a világ szeme előtt lezajló versenyeken érnek, élénken bizonyítják egy ország szellemi és testi kulturájának fejlettségét. Éppen ezen jelentőségénél fogva minden ország igyekszik legjobb erőivel felvonulni. De nemzeti propaganda szempontjából is nagy horderejű a versenyen való részvétel. A fehérek, sárgák és fekete fajuk összecsapásából győztesként kikerülni, vagy helyezéshöz jutni nagy dolog és egy váratlan eredmény egyszerre ismertté teszi azt a nemzetet, amelynek fia a sikert elérte. Hiszen a legutóbbi 1928. évi amsterdami olimpiászon nem egy ilyen siker alapozta meg Magyarország sporttekintélyét, Kocsis a boxolásban, Terstyánszky a vívásban, Keresztes a birkózásban elért győzelme által, amire felfigyeltek országszerre. Ezt csak kiemeltük a többi hasonló esetekből annak dokumentálására, miért tartjuk fontosnak résztvenni az olimpiai versenyeken.

Nagy feltűnést keltett mindenfelé, hogy Románia nem küldte ki reprezentánsait Los-Angelesbe,

ahol annyi nemzet fia nyujtanak egymásnak baráti jobbot. A távolmaradás rossz fényt vet azokra, akik a testnevelés ügyét szolgálják, de érte alig tettek valamit. Nem tudjuk megérteni a távolmaradás okát, még ha olyan rosszak is a gazdasági viszonyaink. Máshol sem jobbak, sőt egyes helyeken katasztrófálissá vált a helyzet, mégis találtak megoldást a kiküldetésre. Legszomorubb az, hogy a társadalom áldozatkészsége sem tette lehetővé a kiküldetést, noha semmi kétség aziránt, hogy kellő előkészülettel sikerült volna annyit előteremteti, amennyi 3-4 atléta kiküldetéséhez szükséges. Nagy mulasztás történt s emiatt Románia lobogója nem fog azon az úrbócon lengeni, amelyen a többi kultúrországok lobogói lengenek.

Helyes testnevelési rendszert!

Ugylátszik nem fontos a sporton keresztül demonstrálni, a világ figyelmét ezen a téren magunkra terelni és tompítani közéletünkről alkotott véleményeket. Azzal érvelni, hogy nincs esélyes atlétája az országnak, még szomorubb dolog, mert 17 millió ember közül helyes testnevelési rendszerrel ki lehetett volna válogatni a tehetségeseket. De ki törődött ilyen dolgokkal, amikor politikai téren keresnek érvényesülést azok, akik mégis inkább tartoznak ehhez a táborhoz és felfogáshoz, mint a politikai pártokhoz.

A közvélemény csupán arra kíváncsi ezeket után, mire és hová költöttek el azokat a milliókat, amiket olimpiai adó címen négy éven át szedtek és tartalékolnak.

H. I.

Nagy sikerrel szerepelt Csikágóban Bárány dr. és a magyar vízipólócsapat

Tűz a magyar olimpiákonokat szállító hajón

Chicagóból jelentik: A magyar uszók Amerikában újabb győzelmet arattak. A százyardos versenyen Bárány először mérte össze erejét az amerikaiak büszkeségével, Kalilivel, akit legyőzött. Első lett Bárány 53.5 másodperces, második Kalili 53.8 másodperces, míg harmadik Thompson 54.2 másodperces idővel. Az 1500 yardos versenyen győzött Flamagan 19 p. 11.5 mp. idővel, második Christie lett 19 p. 13 mp., míg harmadik Halassy 19 p. 16 mp. idővel. A négyszáz méteres gyorsstafétát az Egyesült-Államok nyerte 3 p. 41.8 mp. idővel, második Magyarország lett 3 p. 43 mp. idővel. Vízipólóban Magyarország csapata 14:1 (8:1)

arányban fölényesen legyőzte Illinois csapatát. Itt írjuk meg, hogy az United Press Los Angelesből keltezett jelentése szerint az Empress of Britain-en, amelyen Baldwin, valamint a magyar olimpiai gárda egyrésze utazik, az elmúlt este tűz ütött ki. Baldwin a hajón vacsorát adott, amelyre meghívta a magyar olimpiákonokat is. Vacsora közben vették észre, hogy az egyik kabinból lángnyelvek törnek elő. A pánikot Baldwin magatartása akadályozta meg, aki valóságos angol hidegvérrel folytatta tovább megkezdett beszédét. Ez alatt az idő alatt a hajó matrózainak sikerült a tüzet eloltaniok. Az Empress of Britain egybéként ma reggel kikötött az amerikai partokon.

A Bohn SC Budapesten rávert az FTC-re

Bohn SC—FTC 2:0 (0:0). Budapestről jelentik: Nagy izgalmak előzték meg az Országos Amatőr bajnokságot folyó küzdelmet, amely a csabai Bohn SC-t a Budapest-kerület bajnokával, az FTC-vel hozta össze. A meccset a Bohn SC kombinatív játékaának köszönheti. A 12. percben Engelhardt szerzi meg a vezetést, majd a 43-ik percben Szaniszló penáltýból beállította a végeredményt.

O Mikóczi elutazott Olaszországba. Ma reggel utazott el Olaszországba Mikóczi Gyula, az AAC nagyképességű középfedezete. Tegnap este bucsuzott el barátaitól, ismerőseitől és klubtársaitól az Iparos Otthon vendéglőjében. A jeles játékos vasárnap már be is mutatkozok új klubjában, a genovai Genova FC-ban.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

a 47 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY-t

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1932. augusztus hó 1-től számítjuk.

Látogatás Zlinben, a világ legcsodálatosabb városában

Zlin, a Bataváros a valóságban - Versenyfutás Bataváros és Moszkva között - Öszinte és igaz portré Bata Tamásról és Zlinről, amelyhez hasonló város nincsen a világon - Ahol nem emberek, hanem gépek sietnek munkába - Bata Tamás nyaralása Az „Aradi Közlöny“ számára írta: Paál Jób

Paál Jób, aki az Aradi Közlönyben írt érdekes cikkeiből ismert olvasóink előtt, látogatást tett Zlinben, Bata Tamás városában. Két részben közöljük le ezt a feltűnésteltő riportot, amely megkapóan tárja elénk ezt a különös várost, amelynek minden intézménye jellemző megnyilvánulása Bata Tamás érdekes egyéniségének.

Zlin, 1932. július 18.

Két napot töltöttem el Zlinben, ahol megszületett és ahol meghalt a XX. századnak egyik, kétségkívül legérdekesebb és legértékesebb egyénisége. Bata Tamás, 57 esztendő volt, amikor a zlini temetőben sirba tették. Erdőben, fák között van ez a temető: talán egyetlen romantikus helye a hatalmas gyárvárosnak. Szinte furcsa, hogy régi virágok között vezet el ide az út, alig 10 pernyire innen a gyárak szirénái bugnyak a skatulyaalakú gyárepületek közé mérnökök léniával vitték a virágokat.

A századunk egyik legérdekesebb és legértékesebb egyénisége szállott sirba Bata Tamással és ha az ő teóriája azt is tanítja, hogy az

egyénnek nincsen szerepe a kollektív társadalomban,

mégis nagyon is kérdéses, vajon akadnak-e férfiak, akikben tovább tud élni az ő munkára és alkotásokra teremtett lelke. Ez a lélek individuális volt, minden értelmében a szónak, hiába titulálta gyárának alkalmazottait és munkásait munkatársainak Bata Tamás, neki az életében munkatársa nem volt, a tömegék, a melyek őt körülvették, nem tettek mást, mint vakon teljesítették a parancsait és az ő szigorú előírása szerint igyekeztek diadalra vinni a sokat vitatott és megénekelt szisztémát.

Milyen is Zlin, a Bata-város a valóságban; erről akarok írni én, a világ vándora, aki két napot töltöttem el ebben az egykor jelentéktelen morva faluban és aki időmnek legnagyobb részét arra szántam, hogy belélessak az emberek lelkébe, a falak mögé, oda, ahol az élet lüktet és ahol lélek nélkül dolgoznak a gyárak.

Nem tagadom, az impresszióm az volt és az ma is, mintha Moszkvában jártam volna. Maga Bata Tamás mondta egyszer — arról később még írni fogok: —

Zlint Moszkvától csak az út minémisége választja el, a cél mindkét helyen ugyanaz és az eredmény fogja megmutatni, hogy ki ér előbb a célhoz, Moszkva-e avagy Zlin.

A hotelben, ahol kollegámmal, P. P. E m b r o c k e Stephenssel, a Daily Express szerkesztőjével megszálltam, olyan szobát kaptunk, amelyben öt ág sorakozik a falak mellett. A butorok a légnedrebbek, a szobában ragyogó tisztaság, de csengő nincs. A cipőnk, amelyet este kiraktunk az ajtó elé, pucolatlanul kaptuk vissza, azt mondták: a hotelben nem tisztítanak cipőt, azért vannak a cipőpucolók a gyár előtt, hogy az utas oda menjen, ha azt akarja, hogy tiszta legyen a cipője. Modern csobutorok állanak a szoba közepén, de az éjjeli

szekrényen nincsen lámpás és

ha vizet akar inni az utas, akkor le kell mennie az I emeletről a földszintre,

mert a kiszolgáló személyzetnek egyetlen dolga van csak, rendben tartani a szobát. Három és négy koronába kerül egy teljes ebéd vagy vacsora az étteremben, de válogatni az ételek között nem lehet és egész Zlinben nem kap az idegen egy pohár sört, avagy egy spricert.

Bata Tamás esküdt ellensége volt az alkoholnak és a nikotinnak. Ő volt Zlin polgármestere is és az ő intervenciójára nem adtak ki vendéglői engedélyt a város területére, az ő üzemeiből pedig bor, sör, pálinka és cigaretta száműzve voltak. Azt mondta:

Alkohol és nikotin befolyásolja az egyént a munkája teljesítményében.

Ezért maga sem ivott s soha az életében nem szivott el egy cigarettát, egy szivart, vagy egy pipa dohányt. Ezzel szemben hihetetlen mennyiségben hozatott friss gyümölcsöt a világ minden tájékáról Zlinbe és árusította üzleteiben nevetségesen olcsó áron.

A 30.000 lakosu város tejfogyasztását napi 100 ezer literre vitte fel,

szinte probléma, hogyanis tud elfogyasztani egy ember átlagban 3 liter tejet naponta.

Szociális berendezései mintaszerek. Három-négyszobás lakásban laknak a munkások, minden lakásnak fürdőszobája van és a munkás a lakásáért nem fizet többet heti 25 koronánál.

Minden Zlinben született gyerek születésekor takarékpénztári betétkönyvet kap 1000 koronáról,

ez az összeg évi 10 százalékkal kamatozik és a betétkönyv tulajdonosa csak 24 éves korában nyulhat a tőkéhez, amely ekkor pontosan 9840 koronát tesz ki. Négy-öt ezer ember nézheti végig a mozik előadását, egy koronába kerül a belépőjegy a kinóba, ahol nincsenek számozott helyek és az jut a jobb helyhez, aki korábban érkezett. Erős, de nem jól szabott ruhákban járnak a munkások, nyugodtan azt lehet mondani, hogy mindegyikük elégségs, az emberek arcáról a gondtalanság és a meglegedettség beszél, de azért amikor végignézem reggel a munkába siető tömegeket és este a sétálók csoportjait, mégis valahogyan úgy érzem, hogy

nem emberek, hanem masinák sietnek a munkába:

vagy sétálnak az uccán. Nyugalom és meglegedettség ül az emberek arcán, de valahogyan hiányzik a tekintetükből a derű, a mosolygás, azok, a kik itt születtek, sohasem fognak verset írni a daloló madárról, a tavaszi bimbófakadásról és nem hiszem, hogy piktor szülessék Zlinben, aki napsugarat fessen nyiló virágok fölé májusi éjszakán.

„Azt tartanám én a legnagyobb festőnek, — mondta egyszer egy interview során Bata

Tamás — aki szépen és megkapóan le tudná festeni azt az embert, akinek öröme telik abban, hogy egy új cipőt huz a lábára.”

Valahogyan talán ez a mondat jellemzi legjobban az elhunytat. Minden gondolata a cipő volt és minden témakörben ehhez a gondolathoz tért vissza. A városából valami egészen nagyot csinált, pedig Zlinnek semmi létiogosultsága nem volt ahhoz, hogy kiemelkedjék a maga jelentéktelenségéből. Geográfiai viszonyai a lehető legkedvezőlenebbek, távol van a főútvonalaktól, folyója nincs és vasuti állomása ma is egy végállomása csak egy jelentéktelen vicinálisnak. És mégis: huszegyhány évvel ezelőtt csak 1200 lakosa volt, düledező viskók sorakoztak egymásmellé, de naggyá lett csak azért és semmi másért, mert itt született Bata Tamás. A főtéren, amerikai stílus paloták között, van egy ócska ház,

a Baták foltoztak itt talán évszázadokon keresztül bocskort és csizmát

és ebben született meg a pán chef. Mert Bata Tamás nem volt igazgató, vagy elnök, ő mindenki számára csak főnök ur volt. Még csak irodája, vagy íróasztala sem volt a gyárban. Ott dolgozott éppen, ahol kedve tartotta. A műhelyben, a levelezésben, az eladási osztályban, vagy a raktárak valamelyikében leült egy asztal mellé, papirostat kért és elvégezte munkáját. Azt mondják, hogy az életében nem ült fotóiban, szabadságot soha nem vett magának, egyszer utazott csak el egy Drezda melletti sanatóriumba, ott két hétre előre kifizette az ellátás árát.

és megérkezése napjának délutánján megszökött. Egy percig sem tudott munka nélkül lenni. Az idén először lett volna fél napi pihenése.

FILM KÖZLÖNY

Samy az idegenlégióban és Snow kapitány északsarki expedíciója
Sajtóbemutató a Corso-moziban

A Corso-mozi igazgatósága úgy látszik meghonosítja a kettős műsorok kitünően bevált divatját Aradon is. Ennek ugyanis az a nagy előnye, hogy a moziközönség mindkét rétege megtalálja az izlésének megfelelő darabot, azt ami legjobban szórakoztatja. A Corso-mozi új műsorán két ellentétes értékű film szerepel. Snow kapitány északsarki expedíciója a tudomány, az emberi haladás szellemének van szentelve, míg a „Samy az idegenlégióban“ kacagtató, szellemes szatira, amely az álromantikáról rántja le a keleti exotikum csillogó fátylát. Mind a kettő értékes a maga nemében és a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Snow kapitány 1923-ban indul „Herman“ nevű panceloshajójával Washingtonból, az Északi Sark eddig még ismeretlen „Herold-szigetek“ elnevezést nyert földje felé. Ez az expedíció tulajdonképpen nem felderítő ut, mivel tíz évvel az expedíció elindulása előtt kelt utra ugyanebben az irányban a „Karkuk“ nevű jégtörő, melynek utasairól azóta se hallottak semmi hírt. Az utazás bővelkedik az izgalmas kalandokban: rendkívül érdekes a cethalvadászat, amelyet eszkimók segítségével folytatnak le. Az eredmény egy 35.000 kilogramm súlyu cethal, amelyet Nomeba vontatnak be a hajóval. A legizgalmasabb jeleneteket a rozmarvadászat nyújtja, majd egy fehér jegesmedve üldözése zajlik le a felvevőgép előtt. A főkák egész serege bukdácsol a jégtáblák között és a pinguinek családi élete kedves felvételekre ad alkalmat. A film drámai befejezése az, amikor megtalálják az elpusztult expedíció tagjainak maradványait az örök hómezőkön.

Samy az idegenlégióban rengeteg bonyodalmat csinál azzal, hogy a világháboruban egy fejseb következtében kleptomániát szerzett. Véletlenül beleszöppen a légionárius-életbe, amelyet sehogy sem tud megszökni. Groteszk, szatirikus beállítás, kacagtató jelenetek követik egymást s végül hatásos befejezéssel zárul a film. Samy Cohen és két társa ezuttal mutatkoznak be az aradi közönségnek, de remélhetőleg mielőbb viszonylatjuk őket hasonlóan mulatós filmsorozat keretében.

Megjelent

Dr. Széll Lajos és Dr. Parecz György fordításában

A konverziós törvény végrehajtási utasítása

magyarázatokkal és kérvény-mintákkal. Ara 50 lej.

Kapható: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Csehország retorziós intézkedése

lönkretezi Románia exportkereskedelmét

Sürgős és sikeres intervencióra van szükség — A romániai hitelezők nem diszponálhatnak a csehszlovák követelések felett. Egy érdekes megoldási terv — Üzlettelenség az aradi piacon

Decemberig nem szorul gabonabehozatalra Csehország

Általános érdeklődést váltott ki az érdekeltek körökben az *Aradi Közlöny* vasárnapl számának az a cikke, amelyben jelentettük, hogy a csehszlovák kormány zárta a román állampolgárok csehszlovákiai követeléseit, illetve megtiltotta, hogy azokat az összegeket a román állampolgároknak kifizessék. Cikkünkben rámutattunk arra, hogy a cseh kormány rendeletének következtében az itteni exportőrök nem tudnak hozzájutni követeléseikhez, ami — más hátráltató körülményektől eltekintve — csehszlovákiai gabonaexportunk teljes megszűnéséhez vezet. A cseh kormány ezt a rendeletet retorzióképpen hozta, amennyiben sok csehszlovákiai exportőr panasszal fordult a cseh Nemzeti Bankhoz, hogy nem tud hozzájutni romániai követeléseikhez.

Itteni szakkörökben a cseh kormány rendelete rendkívüli izgalmat váltott ki és az érdekeltek naponta többször is érdeklődnek telefonon csehszlovákiai üzletfeleiknél az iránt, hogy megjelent-e a rendelet végrehajtási utasítása. Ez azonban még mindig nem került nyilvánosságra. Az egyik aradi pénzügyet egy prágai banktól telefonon ma felvilágosítást kapott aravonatkozólag, hogy

a romániai hitelezők hogyan diszponálhatnak Csehszlovákiában követeléseik felett.

Abban az esetben, ha pénzüket bent az országban, tehát Csehszlovákiában igazolt célra akarják felhasználni, vagy pedig csehszlovákiai földön akarnak nyaralni, akkor ehhez a cseh Nemzeti Bank engedélyt adhat. A szóban lévő összegeket természetesen Romániába nem lehet hozni, ehhez a cseh Nemzeti Bank nem is adhat engedélyt.

Forgalomból kivont 20 millió lej

A cseh kormány rendeletének következtében egyelőre úgy a Csehszlovákiába irányuló állapot-, mint gabona-exportunk szünetel. A helyzet pénzügyi szempontból is gondolkodásra készítet. Hozzávetőleges számítások szerint a bányási gabonaexportőröknek kerülnél

három millió cseh korona, vagyis tizenöt millió lej, míg az állatexportőröknek legalább egy millió cseh korona, illetve öt millió lej követelésük van Csehszlovákiában.

Ez annyit jelent, hogy a cseh devizakorlátozások következtében huszmillió lej kiesik piacaink forgalmából. A jelenlegi körülmények között, amikor az exportőrök pénzének tekintélyes része fekszik export-prémiumokban és amikor az új kampány megindításához tökére lenne szükség, ennek a husz milliós hiánya fokozottabb jelentőséggel bír.

Az ország egész gazdasági életének érdeke megkívánja, hogy a kormány a lehető leg-sürgősebben lépjen érintkezésbe a csehszlovák kormánykörökkel annak érdekében, hogy a

szóban levő rendelkezést visszavonják, illetve módosítsák. Felmerült egy közbevetett megoldás is, azonban kérdéses, hogy ez eredményhez vezetne-e. Arról lenne szó, hogy a Banca Nationala sürgősen lépjen érintkezésbe a cseh Nemzeti Bankkal és kössön azzal egy egyezményt, amelynek értelmében azokat a követeléseket, amelyekkel az itteni exportőrök Csehszlovákiában rendelkeznek,

a csehszlovákiai exportőrök romániai követeléseinek likvidálására használják fel, míg az itteni exportőrök követeléseiket a Banca Nationalától kapják meg.

Ez nem jelentene mást, mint egy román-csehszlovák clearing-egyezményt, amelynek hatását viszont csak hosszabb idő elteltével lehetne éreztetni. Itt említjük meg, hogy eddig még meg nem erősített hírek szerint a cseh kormány oly értelemben fogja módosítani rendeletét, hogy

A bucuresti-i gabonaexportőrök fontos értekezletet tartottak

A Prager Börsen Courier egyébként a gabona-beviteli szindikátussal kapcsolatban a következőket írta:

— A pozsonyi terménytőzsdehez közelálló körök nem bíznak a szindikátus működésének sikerében. Az eddig ismeretes tervek szerint a belföldi buza és rozs árait métermázsánként 150 K minimális árbán akarják stabilizálni a buza és 132 K-ban a rozs számára (a mai árak, buza: 140, rozs 115—120 K) s ezt a behozatal csökkentésével, illetve teljes beszüntetésével akarják keresztülvinni. Miután az idejülem aránylag kedvező, ennek következtében

december hónap előtt alig válik szükségessé a buza behozatala, legfeljebb csak abban az esetben, ha a belföldi készleteket a piacról valami módon mesterségesen sikerülne távoltartani.

= A bőripar történelmi kiállítása Bécsben.

A Kereskedelmi és Iparkamara közli: A bécsi őszi minivásárral kapcsolatban, szeptember 4. és 10-ike között, Bécs világhírű bőr-díszműipara történelmi kiállítást rendez, amely történelmi nevezetességű díszmű-tárgyak bemutatásán kívül szemléltető képet ad ennek az iparágak száz év óta történet fejlődéséről.

= **Dekoratív művészi és modern ipari kiállítás Milánóban.** A Kereskedelmi és Iparkamara közli: 1933. április 21-től, augusztus 31-ig tartják Milánóban az V-ik nemzetközi dekoratív művészeti és modern ipari kiállítást, amely nagyjelentőségű művészeti, kulturális és turisztikai eseményekkel lesz egybekapcsolva.

= **Az Astra vagon- és motorgyár új igazgatósági tagjai.** Az Astra Első Román Vagon és Motorgyár Rt. a napokban tartotta meg ezévi közgyűlését, amelyen ratifikálták Geoffroy Hohenlohe de Langenburg hercegnek az igazgatóságba történt kooptálását. A közgyűlés után tartott igazgatósági ülésen elnöknek I. V. Stirceat választották meg, míg az igazgatótanácsba Tancred Constantinescu, Kaufmann Oszkár és R. Soepkez választották be. Administrateur delegue nek M. N. Sapiroát választották meg.

Orvosi tanács!
Ne legénykedj „OLLA” nélkül, ne végy utánzatokat!

csak a július 15-ike utáni szállításokból származó követeléseket zárolja. Ez azonban nem látszik valószínűnek. A temesvári tőzsde egyébként elhatározta, hogy Radó Lajost, a tőzsde egyik tagját tájékozódás és esetleges tárgyalások megkezdése végett Csehszlovákiába küldi.

A behozatali kontingens megállapítása

A csehszlovákiai gabonabehozatali szindikátus megalakulásával kapcsolatban az alábbiakat közölhetjük. A szindikátus tudvalevőleg kezében tartja a csehszlovákiai gabona-beviteli monopóliumát.

A mult hét folyamán Prágában folytatott szindikátusi tárgyalások annyira haladtak, hogy az öttagny elnökséget (a részcsoporthok egy-egy tagja) már megválasztották. A választmányban a mezőgazdasági és fogvasztási szövetszektetek 5—5, a gabonakereskedelem és a malmok szövetszége 3—3 és a gyáriparosok szövetszége 1 taggal lesz képviselve. Eddig meg nem erősített hírek szerint a malmok 50, a szövetszektetek 25 és a kereskedelem szintén 25 százalékhog fog kapni a behozatali kontingensből, ebből viszont a szlovenszkól kereskedelem 47 százalékhog fog részesülni.

A gabona-exportőrök körében általános érdeklődést váltott ki az a híradásunk, amely szerint a kormány a gabona-exportmonopólium bevezetésének tervével foglalkozik. A bucuresti-i gabona-exportőrök Brancovici professzor elnöksége alatt ülést tartottak, melyen az export monopólium tervét megvitatták. A tervről mindeddig hivatalos helyről nagyon kevés szivárgott ki, úgy, hogy a szövetszég elhatározta, hogy a kérdéshöl hivatalos formában érdeklődni fog a kormányhól, e hó 24-én ujabb ülést tart, amelyen tagjait részletesen tájékoztatni fogja a helyzetről.

Az aradi piacon teljes az üzlettelenség, kínálat egyáltalán nincs, a csehszlovákiai események miatt a kereslet is teljesen megszünt. A buza ma Aradon 370—380 lej éh, a tengeri Curticion 220, míg Aradon 240—250 lej, az árpa 200, a zab ártolyama pedig 280.

= **A csehszlovákiai Bata romániai vállalata,** a Bata S. A. R. ezévi közgyűlését július 30-án tartja Bucurestében. A vállalat egyébként legutóbb tartott gazdasági ülésén elhatározta galaci, kisenevi és Bucuresti-i Strada Belvedere 13. szám alatt lévő javítóműhelyeinek felosztását.

= **Az aradi vámhivatalhoz ma érkezett meg a szeszese italok behozatalát szabályozó nagyfontosságú rendelet.** A miniszteri rendelet értelmében mindazoknak, akik szeszese italt kívánnak importálni, behozatali engedélyt a Szeszmonopol vezérigazgatóságához kell fordulniok és kérvényükben fel kell tüntetniök a szállító gyár pontos nevét és címét, az ital fajtaját, mennyiségét, valamint szesztartalmát. Az áru megérkezésekor fel kell mutatni a vámnál a behozatali engedélyt is. Szeszese italt a gyarmati rum kivételével, csak zárt üvegekben lehet importálni. A gyarmati rum viszont hordókban is behozható. Mindennemű zárt üvegekben behozott szeszese ital után, kilogrammonként 55 lej, míg a hordóban behozott gyarmati rum után kilogrammonként 60 lej monopol taxát kell fizetni. A monopol illeték átvételéről a vámnak természetesen külön nyugtát kell kiállítani, amely egyben a behozott áru szabad forgalmát is bizosítja.

MEGJELENT
a Mezőgazdasági adósságok orvos-
lásáról (konverzióról) szóló törvény
Végrehajtási utasítása.
Irták:
Dr. Gáspár Gyula és
Dr. Váradí Odón
teljes román szöveggel, magyar fordítással és magyar áttalakkal.
Ára: 50. — lej.
Kapható: az **Aradi Közlöny** kiadóhivatalaiban

A magyar - osztrák vámháboru újabb fejleményei

A Magyar Nemzeti Bank intézkedése -- A magyar delegáció nem enged álláspontjából -- A határmenti községekben felszöktek a zöldségárak

Budapestről jelentik: A Nemzeti Bank utasítást adott a magyarországi bankoknak, hogy feleik schilling-kielégítésénél a legszigorubbabban járjanak el és csak a legszükségesebb és legindokoltabb esetekben tegyenek eleget feleik kérvényeinek. A Nemzeti Bank intézkedése természetesen a magyar-osztrák vámháboruval van kapcsolatban.

Bécsi jelentés szerint gróf Ambrózy magyar követ ma délelőtt megjelent Dollfuss kancellárnál, akivel a megindító magyar-osztrák kereskedelmi tárgyalásokról tanácskozott. Az osztrák kereskedelmi delegáció egyébként már ma este Budapestre érkezett és a tárgyalások a holnapi nap folya-

mán kezdetüket veszik. A magyar kormány hír szerint már pénteken elhatározta, hogy a magyar delegációnak a legszigorubb utasításokat adja, amennyiben a magyar delegációnak a tárgyalásokon a leghatározottabban eddig álláspontjához kell ragaszkodnia.

Sopronból érkezett jelentés arról számol be, hogy máris érezhető a magyar-osztrák vámháboru hatása, amennyiben a soproni piacról teljesen elmaradtak a tojás, baromfi és gyümölcs-árak. A határ mentén a zöldségfélék ára 30-40 százalékkal emelkedett. A két ország között az áruforgalom teljesen megszűnt, úgyhogy a vámhivatalnokok tétlenségre vannak kényszerítve.

Egymilliárd dollárral felemelik az Egyesült-Államok bankjegyforgalmát

Washingtonból jelentik: A kongresszus ma elnapolták és az Egyesült-Államok képviselő testülete csak decemberben, az elnökválasztások megtörténte után ül össze. A kongresszus utolsó ülésén elfogadták a munkanélkülieknek nyújtandó 2122 millió dolláros segélyről szóló törvényt. Ugyancsak megszavazta a kongresszus a bankjegyforgalom felemeléséről szóló törvényjavaslatot, amelynek értelmében állampapír-fedezet mellett az Egyesült-Államok bankjegyforgalmát egymilliárd dollárral felemelik.

= Fizetik az aradi nyugdíjasokat. Az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjigosztályának közlése szerint, a holnapi, keddi napon, az R és S kezdőbetűs nyugdíjasok illetményei kerülnek kifizetésre.

= A szeszmonopol vezérigazgatósága az elmúlt tíz nap alatt újabb husz regionális lerakatot létesített. A monopol vezetősége most azokat a módokat tanulmányozza, a melyek szerint a korcsmárosokat, valamint a kiskereskedőket szeszrel ellássák. A monopol lerakatai és a kiskereskedők, valamint korcsmárosok között a közvetítők szerepét minden valószínűség szerint megkapják az engrossisták. A szesz eladása egyébként most már könnyebben történik. Az elmúlt napokban tekintélyes mennyiségekben adott el szeszt a monopol. Néhány nap alatt tizenegy vagon borszesz kelt el. A monopol igazgatótanácsa egyébként elhatározta, hogy megkezdi a gyárosoktól vásárolt szesz kifizetését. A monopol már el is küldötte körlevelét a szesz-szindikátusoknak, amelyben felszólítja azokat, hogy a legrövidebb időn belül részletes kimutatást küldjenek azokról az összegekről, amelyeket a gyárak a monopoltól az általuk a monopol részére szállított szesz fejében követelnek. A határozat értelmében a kifizetések már a mai nappal, hétfővel kezdetüket vették.

Alkotmányellenesnek minősítette a konverziós törvényt két pénzintézet

Beadvánnyal fordultak a Legfőbb Semmitőszékhez, amelyben annak megállapítását kérték, hogy a törvény alkotmányellenes -- Bankkörök érdeklődéssel várják a döntést

Bucurestiből jelentik: A legfőbb semmitőszékhez beadvánnyal fordult a Creditul Rural bucuresti-i bank és beadványában alkotmányellenesnek minősítette a konverziós törvényt, amely alkalmas arra, hogy a hitelezők jogait az adósokkal szemben teljesen illuzóriussá tegye. A bank beadványa azonban nem maradt egyedülálló. A tegnapi nap folyamán ugyanis a „Creditul Taranesc din Romania”, amely jelenleg felszámolás alatt áll, ugyancsak kérelmet adott be a legfőbb semmitőszékhez. A bank kérelmében rámutatott arra, hogy a konverziós törvény életbeléptetése után néhány ezer konverziós kérelem érkezett be a törvényszékhez, amelyben a bank földbirtokos adósai a törvény alkalmazását kérték.

A bank alkotmányellenesnek minősítette

a konverziós törvényt és egyben arra kérte a semmitőszék, hogy addig, amíg a beadványra vonatkozólag dönt, járuljon hozzá, hogy azoknál az eseteknél, amelyeknél a konverziós törvény alkalmazását kérő adós nem tiltakozik ellene, függessze fel a törvény alkalmazását, dacára a beadott kérelemnek.

A kérelmet benyújtó bank helyzete különben igen érdekes. Az intézetnek közel 100 millió lej követelése van földbirtokos adósaitól, a kiktől azonban semmit sem tudott behajtani az általános krízisre való tekintettel, úgy hogy a bank csődbe került.

A legfőbb semmitőszék a közeljövőben tízi ki tárgyalásra a beadott kérelmeket és a döntés elé érhető érdeklődéssel tekintenek bankkörökben.

= A Reklámélet legújabb számában Kende György, dr. Barinkay Ferenc, Lovász Károly, Faragó Sándor és dr. Vajda István cikkeit találjuk. Az új szám bemutatja Macskássy Gyula néhány pompás plakátművét. Kirakatrovatában választékos izlésű kirakatterveket közöl. Több apró cikk, hírvet, könyv- és lapszemle, külföldi híryanag terzi teljessé a tartalmas számot. Szerkeszti Balogh Sándor. Előfizetési ára egy évre 530 lej. A kiadóhivatal: Budapest, V., Bálvány-uca 12., olvasóinknak díjtalanul küld mutatványszámot.

A Neuman Testvérek Rt.

Radnai-ut 13. szám alatti nagybani szeszlerakatában 95 fokos palackozott

finomított szesz

házi használatra és 40 fokos

monopol szesz

kapható.

Románia clearing-tárgyalásai Magyarországgal

Bucurestibe jön Nickl Alfréd magyar meghatalmazott miniszter.

A Banca Nationala néhány napos késéssel kapta meg azt a hivatalos iratot, amely szerint Ausztria ratifikálta az osztrák-román clearing-egyezményt. Tekintettel arra, hogy a clearing-egyezmény már életbe lépett, a legrövidebb időn belül elküldik az ezzel kapcsolatos körleveleket az egyes vámközhöz, valamint a Banca Nationala fiókjaihoz. A Banca Nationala már érintkezésbe lépett az osztrák nemzeti bankkal, annak érdekében, hogy megtárgyalják a gyakorlati módokat annak, ahogy a clearinget le fogják bonyolítani.

Románia megkezdi a clearing-tárgyalásokat Magyarországgal és ebből a célból Bucurestibe jön Nickl Alfréd rendkívüli követ, magyar meghatalmazott miniszter. Nickl volt az, aki a román-magyar kereskedelmi szerződést magyar részről aláírta és ugyancsak ő tárgyal néhány nappal ezelőtt Bécsben a megújítandó osztrák-magyar kereskedelmi szerződés ügyében Ausztriával.

= A Consum új száma Auboin levele kapcsán, megírja, hogy kormánykörökben az az álláspont győzedelmeskedik, hogy presztizskérdésből nem szabad tovább az ország súlyos kárára a külföldi fizetéseket teljesíteni. A kényszerlikvidálási törvény módosításáról, a legújabb iparvállalati, kereskedelmi tranzakciókról, fizetésektelenségekről, a legfrissebb és legmegbízhatóbb információkat a Consum közli. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól, Cluj postafiók 127.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVAN
fől.

Poloskák nemcsak szennyesek és undorítók, hanem veszélyesek is! Tartjuk őket távol otthonunktól és aludjunk békességben és biztonságban, permetezzünk Flit rovarirtót.

Flit hatására elpusztul légy, szünyög, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mindezek petéi. Flit-permet megöli a rovarokat, de emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a Flit katonával díszített sárga kannát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált Flit-kanna kizárja az átázást.

